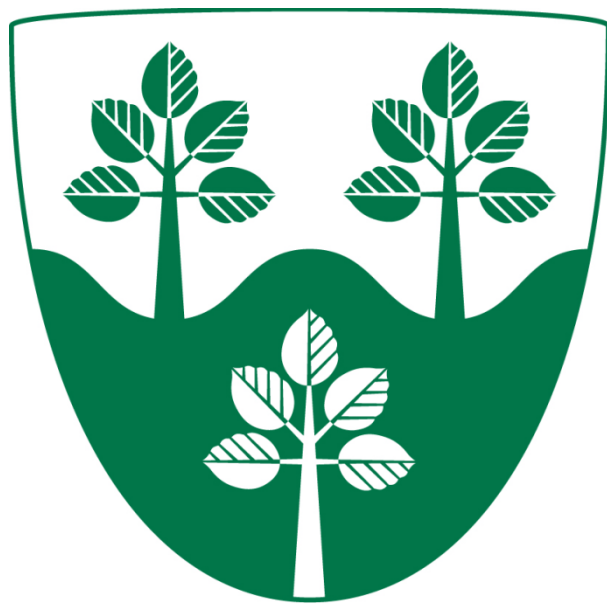

Budgetprocedure for budgetåret 2019

Samt budgetoverslagsårene 2020 – 2022.

Rebild
K O M M U N E

Budgetprocedure for Rebild Kommune - Budget 2019 – 2022.

1. Indledning.	3
2. Politiske temamøder og budgetseminar.	6
<i>Fælles temadrøftelser:</i>	<i>6</i>
<i>Politikker og kontrakter</i>	<i>6</i>
<i>Fagudvalgenes rolle:</i>	<i>6</i>
<i>Budgetseminarer og lignende</i>	<i>6</i>
3. Tidsplan.	7
4. Forudsætninger i basisbudget.	9
5. Rammer for budgetlægningen i 2019-22	11
Særlige udfordringer for økonomien i 2019-22	11
Tilvejebringelse af økonomisk råderum/budgetbalance i 2019.	17
6. Pris og Lønregulering 2019-22	18
7. Budgetforberedelsesfasen	18
8. Budgetforhandlingsfasen.	19
9. Høring og inddragelse.	20
10. Opfølgings- og informationsfasen.	20

1. Indledning.

Generelt

Der er i forbindelse med planlægningen af Rebild Kommunes budget 2019 samt overslagsårene 2019-2022 udarbejdet et sæt retningslinjer for budgetlægningen i form af nærværende budgetprocedure. Forvaltningen har udarbejdet oplæg til budgetproces for 2019-2022 med udgangspunkt i seneste års proces og erfaringerne herfra.

Budgetprocessen blev overordnet præsenteret på Byrådets visionsseminar den 16. marts 2018.

Rebild Kommune oplever en fortsat befolkningsfremgang, øget efterspørgsel efter boliger og byggegrunde, høj beskæftigelse og en generel større optimisme. For at fastholde denne positive udvikling bliver der også i de kommende år behov for investeringer, der kan understøtte denne udvikling. Budgetforliget for 2018 er med til at understøtte denne udvikling, men de kommende års økonomiske udfordringer vil stadig stille store krav til, at fastholde denne udvikling. Kommunernes økonomi er stramt styret inden for begrænsede økonomiske rammer.

Udsigterne for den økonomiske politik på landsplan er, som set de tidligere år, båret af forventninger om 0 vækst eller en meget begrænset vækst i den offentlige økonomi. De årlige forhandlinger med regeringen om kommunernes økonomi og finansiering forventes ikke, at medføre bedre og større økonomiske rammer under ét.

Udfaldet af de årlige økonomiforhandlinger vurderes kun, at bidrage med nye "penge" i meget begrænset omfang, hvilket især skal ses i sammenhæng med den betydelige usikkerhed, der i forhold til finansieringstilskud og lånemuligheder, som samtidig kun kendes for et år af gangen.

For Rebild Kommune har usikkerheden i forhold til finansieringstilskud og lånemuligheder haft et økonomisk omfang på ca. 60 mio. kr., hvilket betyder at Rebild Kommune fra år til år oplever stor usikkerhed for kommende års muligheder for, at finansiere såvel den daglige drift, samt den fornødne udvikling. Inden for disse snævre rammer skal det betydelige demografiske pres, med nye tilflyttere, flere nyfødte børn og en voksende gruppe af ældre, håndteres. Endvidere er der som nævnt en forventning om at tilskud og udligning samt særtilskud fortsætter på maksimalt nuværende niveau, hvortil det bemærkes at der forhandles om ny udligningsreform gældende for 2019 og frem. Det er vanskeligt at forudsige konsekvenserne for Rebild Kommune, og de nuværende udmeldinger/modeller viser at det kan gå begge veje.

Der opleves samtidig fra såvel folketing, politikere, samt borgere en forventning om en bedre service og større krav til kvaliteten i den kommunale service, samtidig med, at der i de senere års og kommende års økonomiaftaler er indlagt krav om effektivisering og udgiftsreduktioner. I Rebild Kommunes vedtagne budget er der også i de kommende år indlagt krav om effektivisering og udgiftsreduktion, som kræver løbende analyser og tiltag.

Processen for budgetlægningen 2019 holder fast ved den tidligere økonomiske kurs, som ligger inden for rammerne af den økonomiske politik, der for nylig er vedtaget i Byrådet.

Set i lyset af de stramme rammer for kommunernes økonomi, er der lagt op til en mere offensiv proces, hvor Økonomiudvalget løbende vurderer et eventuelt udgiftspres på baggrund af regnskabet for 2017 og udviklingen i 2018 samt afledte udgiftsmæssige konsekvenser af kommunens nye befolkningsprognose.

Denne vurdering danner grundlag for en drøftelse af, om der skal iværksættes initiativer for at imødegå et eventuelt udgiftspres – enten gennem revurdering af fremskrivningsmetoder og modeller eller gennemførelse af budgetreduktioner.

Rebild Kommune har indenfor den nuværende anlægsramme på brutto 75 mio. kr. stort set kun mulighed for, at prioritere de nødvendige investeringer, som følge af befolkningsudviklingen og deraf følgende infrastruktur, samt de mest nødvendige vedligeholdelses- og renoveringsopgaver, herunder de allerede igangsatte projekter. Nye større projekter vil alt andet lige kræve ny penge.

Omfanget af anlægsoverførsler har i de senere år ligget på et meget højt niveau, og en accelereret realisering heraf vil i et vist omfang udfordre kommunes likviditet. Som følge heraf anbefales Byrådet i budget 2019-22, at drøfte muligheder for et mere realistisk anlægsbudget i overensstemmelse med den økonomiske politik.

Formål med budgetprocessen

Hovedformålene med budgetproceduren kan opdeles i følgende 4 hovedformål:

1. Budgetproceduren skal give overblik over budgetprocessen og sikre indsigt, gennemskuelighed og stort informationsniveau.
2. Budgetproceduren skal medvirke til, at fastholde målene i den økonomiske politik
3. Budgetproceduren skal medvirke til at skabe ejerskab til budgettet.
4. Budgetproceduren udgør en samlet vejledning over hvilket budgetmateriale, der skal anvendes samt hvornår og hvordan dette materiale tilvejebringes.

Økonomisk mål fra den økonomiske politik

Det er Byrådets mål, at:

1. have overskud på det skattefinansierede område inkl. renter og afdrag på lån.
2. have et bruttoanlægsniveau på 75 mio. kr. eksklusiv ældreboliger, således at kommunens kapitalapparat som minimum bevares.
3. have en løbende kassebeholdning (opgjort efter kassekreditreglen), der udgør kr. 3.000 pr. indbygger, svarende til ca. 90 mio. kr. i 2018
4. at låneoptagelse (indenfor det skattefinansierede område) primært sker, hvor det lovgivnings- eller aftalemæssigt er en forudsætning for kommunens finansiering af projekter eller aktiviteter.
5. der sker en nettoafvikling af kommunens samlede gæld (hvert år), samt en reduktion i kommunens gæld over de kommende 4 år, med minimum 10 mio. kr.) for dermed, at sikre kommunens økonomiske handlemuligheder. (Eksklusiv ældreboliger)

6. der som udgangspunkt ikke gives tillægsbevillinger. Økonomiske udfordringer uden for de lovbundne områder, finansieres eksempelvis via omstillinger. Tillægsbevillinger på lovbundne områder finansieres om muligt ved træk på et forud opbygget økonomisk råderum. Der tillades dog overførsel mellem årene i henhold til gældende vedtagne regler herfor.
7. taksterne på de brugerfinansierede områder følger omkostningsudviklingen.

Budgetprocessen er opdelt i 2 overordnede spor.

Det teknisk/administrative spor

Administrationen udarbejder et basisbudget ud fra retningslinjerne i denne budgetprocedure i perioden april 2018 - august 2018. I basisbudgettet foretages tekniske reguleringer, som fremskrivning af budgettet, beregning af demografi for de normtalsbudgetterede områder, indarbejdelse af politiske beslutninger med virkning for 2019 – 22, herunder eventuel regulering for engangs- og flerårsbevillinger fra tidligere budgetår m.v., samt øvrige politiske beslutninger.

Det politiske spor

I april 2018 besluttet nærværende budgetprocedure efter præsentationen heraf på byrådets visionsseminar i marts 2018 og herefter kan budgetarbejdet startes op i fagudvalgene. De overordnede rammer for budgetarbejdet fastlægges således gennem vedtagelsen af nærværende budgetprocedure, mens det mere konkrete arbejde indenfor fagudvalgenes egne rammer, kan planlægges i de enkelte fagudvalg i forhold til særlige ønsker og/eller budgetudfordringer.

I budgetproceduren skal der endvidere tages stilling til eventuelle mål for råderum, reduktioner, kassebeholdning og lignende, der afviger fra målene i den økonomiske politik jf. overfor.

I foråret kan budgetdrøftelserne således starte i fagudvalgene indenfor de kendte økonomiske rammer i eksisterende budgetter og igangværende processer.

Medio juni 2018 modtages de første meldinger på de økonomiske rammer for Rebild Kommune i forlængelse af, at regeringsaftalen forventes vedtaget primo/medio juni 2018. Der er lagt op til, at Regeringsaftalen samt de første signaler vedrørende budgettet for 2019 præsenteres for Byrådet på temamøde i juni måned før Byrådsmødet, sammen med eventuel opfølgning på udvalgenes budgetdrøftelser i foråret.

I august afholdes budgetseminar for Byrådet, hvor basisbudgettet og udfordringer for 2019-22 bliver præsenteret og drøftet. Herefter bliver den følgende budgetproces primært politisk.

2. Politiske temamøder og budgetseminar.

Fælles temadrøftelser:

I budgetprocessen i foråret lægges der op til, at Økonomiudvalget/Byrådet på forhånd kan udvælge temaer, som kan have et større tværgående politisk fokus, og hvor eventuel tilførsel af ressourcer er et fælles anliggende.

Umiddelbart er det ikke entydigt, hvad et tema skal og kan omfatte/- indeholde. Det kan være temaer af strategisk betydning for kommunens udvikling, konkrete fagområder, større reformer

Politikker og kontrakter

Der er i en tidlig budgetproces også mulighed for, at evaluere og drøfte eksisterende politikker i Byrådet, mens fagudvalgene kan drøfte overordnede mål for kontraktstyringen på deres ressort områder.

Dette kan iværksættes via diskussionsoplæg fra centrene (Direktørerne) med fokus på politiske indsatsområder for det kommende år.

Fagudvalgenes rolle:

Fagudvalgenes rolle før sommerferien er en del af budgetforberedelsesfasen, mens selve behandlingen af de økonomiske rammer, afventer finansieringsgrundlaget og derfor er planlagt efter budgetseminaret i august måned.

Jo tidligere processen startes jo mere tid til drøftelser i fagudvalgene og mere tid til bearbejdning af budgettet og herunder lejlighed til, at drøfte eventuelle forslag til prioriteringer indenfor egne udvalgsrammer

Byrådets drøftelser på visionsseminaret, med relevans for budgettet vil samtidig være naturlige at inddrage i budgetprocessen.

Samtidig med fagudvalgenes løbende drøftelser omkring det indholdsmæssige, skal fagudvalgene, som hidtil, løbende foretage nødvendige tilpasninger/omstillinger af fagudvalgenes aktiviteter, inden for rammerne af det oprindelige budget. Dette kan blandt andet være med udgangspunkt i eventuelle udfordringer i forhold til resultatet af den løbende økonomiopfølgning på de respektive områder.

Fagudvalgene kan forelægge ideer til principiel drøftelse i det samlede Byråd eventuelt via Økonomiudvalget på temadrøftelsen før Byrådets møde i juni måned.

Budgetseminarer og lignende

Visionsseminar – 15 og 16. marts 2018.

Budgettemamøde afholdes 28. juni 2018 (forud for byrådsmødet)

- Tema: Opsamling og drøftelse af fagudvalgenes budgetbehandling
- Orientering om økonomiaftalen.
- Oplæg:

Evt. Fagudvalgene/fagudvalgsformændene præsenterer budgetdrøftelser

Kort præsentation af Økonomiaftalen mellem KL og Regeringen.
Udfordringer

Budgetseminar 20. august 2018

- Tema: Basisbudget 2019-2022
- Oplæg:
 - Status på økonomien (ØKV2/halvårsregnskab)
 - Præsentation af basisbudgettet for kommende år
 - Udfordringsbilledet

3. Tidsplan.

Der er udarbejdet en tidsplan for budgetprocessen. Tidsplanen er udtryk for den proces, der er ønskværdig dels set fra administrationens side og dels medvirkende til, at den demokratiske proces med dertil hørende høringer og medinddragelse af brugere, borgere og ansatte kan forløbe tilfredsstillende. Der er tale om en tidsmæssig stram proces omkring høringsfaser, grundet de lovgivningsmæssige rammer for den politiske behandling af budgettet.

	Dato/periode	Aktivitet	hvem
Budgetforberedelse og drøftelser			
	27. februar	Fællesmøde med Hovedudvalget	ØK/BY
	15/16. marts	Visionsseminar	Byråd m.fl.
	18. april	Dialogmøde bl.a. med Hovedudvalget	ØK + HU
	11. april	Regionale møder mellem kommuner og KL om forventninger og krav til økonomiforhandlingerne for 2019.	For tilmeldte – jf. mail fra Jes Lunde
	18. april	Sidste frist for indberetning af de første prognosetal for regnskab 2018	Økonomi
	24. april	K-98 møde. Forberedelse af borgmestermøde den 4. maj vedrørende økonomiforhandlinger 2019.	Kommunaldirektør
	3. maj	Borgmestermøde. Vedrørende de forestående økonomiforhandlinger.	Borgmester
	April – juni	Indledende gennemgang og drøftelse af udvalgenes nuværende budgetgrundlag og eventuelle budgetudfordringer. Herunder eventuel gennemgang af ressourcetilodelingsmodeller m.v. Der vil endvidere være mulighed for at drøfte eventuelle temaer	Fagudvalg
	Primo/medio juni	Orienteringsmøde om regeringsaftalen med KL	Økonomiudvalg
	28. juni Før byrådsmøde	Budgettemamøde: opsamling på fagudvalgenes budgetdrøftelser i foråret, samt orientering om økonomiaftalen m.v.	Byråd
	Primo august	Fællescenter Økonomi og IT ansøger om lånedispensationer ud fra foreløbig anlægsprogram/investeringsoversigt for 2019	Økonomi
Budgetbehandling			
	20. august kl. 8.30 – 16	Budgetseminar. Præsentation af basisbudget og udvalgte temaer m.v. (heldags)	Byråd

	Dato/periode	Aktivitet	hvem
	21. august	Frist for 1. prognose indberetning af budget 2019, samt 2. prognose for regnskab 2018 til KL	Økonomi
	27. august	K-98 møde – forberedelse af borgmestermøde, samt drøftelse af landsprognosen vedrørende budget 2019 og regnskab 2018.	Kommunaldirektør
	30. august	Borgmestermøde – drøftelse af landsprognosen vedr. budget 2019, samt forventet regnskab 2018.	
	3. september	ØK udmelder budgettrammer til fagudvalg og forholder sig til eventuelt svar på lånedispensationer	Økonomiudvalg
	4. september	Budgetdrøftelser i fagudvalg	Fagudvalg
	12. september	Fællesmøde mellem ØK og Hovedudvalget ØK indstiller budgettet til 1. behandling	ØK + HU
	14. september	Sidste frist 2. prognosetal for budget 2019 sendes til KL.	Økonomi
	18. september	K98 møde - forberedelse af Borgmestermøde – samt drøftelse af landsprognosen for budget 2019	Kommunaldirektør
	20. september	1. behandling BY	Byråd
	21. september	Budgetorientering efter byrådet 1. behandling med henblik på kommende høring. Orienteringen foregår som udgangspunkt elektronisk.	HU, Kontraktholdere m. v
	24. september	Borgmestermøde – drøftelse af landsprognosen vedr. budget 2019.	
	24, 25, 26. sept.	Budgetdrøftelser i fagudvalg	Fagudvalg
	21. september – 1. oktober	Høring. Frist for høringssvar den 1. oktober kl. 8.00	Alle
	2. oktober	Høringsmateriale udsendes til BY på mail	Økonomi/ centre.
	3. oktober	Budgetaften – behandling af høringssvar m.v.	Byråd
	4. oktober kl. 12	Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag	Byråd
	5. oktober	Ekstraordinært møde i ØK. Indstilling af budgettet til 2. behandling	Byråd
	11. oktober	2. behandling i BY	Byråd
	12. oktober kl. 10	Budgetorientering for lederforum+ HU	HU, Kontraktholdere m. v

Opfølgings- og informationsfase			
	31. september	Repræsentantskabsmøde KL – med budgetresultat og forventet regnskab på dagsordenen	Borgmester
	Oktober	Udsendelse af budgetinformation til hhv. medarbejdere, brugere, borgere og institutioner	Økonomi
	8. november	Frist for indberetning af prognosetal for regnskab 2018 til KL	Økonomi
	December	Budget udsendes og offentliggøres på www.rebild.dk .	Økonomi

4. Forudsætninger i basisbudget.

Med udgangspunkt i, at der skal foreligge et færdigt basisbudget til budgetseminaret i august er der opstillet følgende retningslinjer.

Drift.

Til den politiske behandling jf. ovenfor udarbejdes et basisbudget med udgangspunkt i de politisk vedtagne rammer for budgetlægningen, blandt andet omfattende:

- Basisbudgettet (rammerne) dannes ud fra **oprindelig budget 2018**.
- Konkrete politiske beslutninger fra Byrådet med konsekvens for budget 2019 – 2022 indarbejdes i basisbudgettet med såvel positive som negative konsekvenser (inklusive eventuelle korrektioner for tidsbegrænsede bevillinger).
- Der indarbejdes desuden ændringer i form af KL's skøn over pris- og lønudviklingen. En eventuel justering af P/L er beskrevet under afsnittet råderum senere.
- Konsekvenserne af ny lovgivning, herunder områder omfattet af bloktilskudsregulering, det udvidede totalbalanceprincip (DUT) med indvirkning på budgettet for Rebild Kommune **indarbejdes i basisbudgettet**, hvis beløbet er over 100.000 kr. Der laves særlig oversigt over de indarbejdede DUT-sager.
- Særlige temaer i regeringsaftalen, hvor der afsættes konkrete puljer eller fjernes tidligere afsatte puljer, som ikke indgår i (DUT) budgetteres med Rebild Kommunes andel heraf, såvel når der tilføres eller fjernes puljemidler. Eksempler herpå fra de seneste år er sundhedsområdet, hvor der er aftalt nye puljemidler til det nære sundhedsvæsen, ligesom tidligere ekstraordinære puljer til eksempelvis ældreområdet og folkeskolen er fjernes/reduceres. Denne type puljer indgår som aftalt i regeringsaftalen. Nye midler indarbejdes i basisbudgettet, mens midler der afskaffes fjernes fra basisbudget grundlaget.
- De seneste år har dele af regeringsaftalen ikke kunne afsluttes før en endelig vedtagelse af finansloven, som ligger efter Rebild Kommunes budgetvedtagelse. De konkrete forslag som "udskydes" til finanslovsforhandlingerne indarbejdes ikke i basisbudgettet.
- For de normbudgetterede områder (skoler, børneinstitutioner og ældrecentre) er der politiske vedtagne tildelingsmodeller, som indarbejdes i basisbudgettet. Dette indebærer, at den demografiske udvikling for disse områder indarbejdes i basis.
 - For folkeskoleområdet tager budgetteringen udgangspunkt i elevtallet pr. august 2018 – det nye skoleår, antallet af indmeldte elever. Budgettet for skoleåret 2018/19 udarbejdes med udgangspunkt i den senest vedtagne ressourcetildelingsmodel.
 - For SFO-området tages der udgangspunkt i den senest vedtagne ressourcetildelingsmodel, samt forvaltningens aktuelle skøn over det forventede børnetal.

- For daginstitutionsområdet tages der ligeledes udgangspunkt i den vedtagne ressourcetildelingsmodel og forvaltningens aktuelle skøn over det forventede børnetal. Herunder en fortsættelse af eventuelt besluttede midlertidige løsninger.
 - For ældreområdet har tildelingsmodellen været låst på 2014/15 niveau i forhold til demografi, i henhold til tidligere politiske beslutning sidste år med fastfrysning af demografien. I 2018 blev der dog besluttet at indarbejde en demografipulje, svarende til den demografiske stigning i 2017 på 1,6 mio. kr. Udgangspunktet for 2019 er 2018 niveauet tillagt de demografiske udvikling i 2018, med mindre der træffes en anden politisk beslutning.
 - For det specialiserede socialområde tages der udgangspunkt i den budgettildelingsmodel, der blev besluttet i forbindelse med vedtagelsen af budget 2013-17. Modellen tager udgangspunkt i den konkrete aktivitet, som er kendt fra afrapporteringen af den løbende disponering.
- Bidrag til den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet budgetteres med udgangspunkt i niveauet i budget 2018, korrigeret i forhold til KL's skøn over de enkelte kommuners finansieringsandel.
 - For de lovbundne/konjunkturafhængige områder (bistandsydelse, sikringsydelse, flygtninge mv.) udarbejdes basisbudgettet på baggrund af niveauet i budget 2018 og kendte udmeldinger i forhold til forventede antal flygtninge i 2019. Overførselsområderne (førtidspension, kontanthjælp mv.) vurderes i forhold til aktivitetsforventningerne i det kommende år. Der redegøres særskilt over konsekvenserne heraf.
 - For renovation m.v. tages der udgangspunkt i niveauet i budget 2018 og en genberegning af takster med henblik på at området følger omkostningsudviklingen.
 - Gebyrer og andre indtægter der er fastsat af cirkulærer, eller en konsekvens af politiske beslutninger justeres i forhold til de forventede konsekvenser.
 - Er der eventuelle tvivlstilfælde omkring hvad der kan og ikke kan indarbejdes i basisbudgettet skal dette i budgetprocessen frem til basisbudgettet drøftes med kommunaldirektøren og /eller Økonomichefen.

Særligt om budgetønsker og udfordringer.

Da de økonomiske rammer i budgetlægningen vurderes, at være yderst begrænsede, forudsættes det som udgangspunkt, at eventuelle budgetønsker og udfordringer søges løst indenfor de enkelte udvalgs rammer.

Anlæg.

Forslag til investeringsoversigt til basisbudget 2019 – 2022 behandles indledende på Økonomiudvalget.

Finansiering

Skatter, tilskud og udligning

Udgangspunktet for basisbudgettet vil være regeringens udmelding om statsgaranteret udskrivningsgrundlag, dog således, at der laves konkrete vurderinger / beregninger de økonomiske konsekvenser af selvbudgettering i forhold til statsgaranti.

Lån.

I basisbudgettet forudsættes, der en lånoptagelse i 2019-22 i henhold til lånebekendtgørelsens bestemmelser og Rebild Kommunes økonomiske politik og niveauet. Dette betyder, at der som udgangspunkt budgetteres med en lånoptagelse svarende til kommunens mulige låneramme inklusive en vurdering af lånedispensationsmuligheder – udgangspunktet har de senere år været en lånemulighed på 25 mio. kr. i basisbudgettet. I 2018 fik Rebild Kommune lånedispensation på 28 mio. kr.

5. Rammer for budgetlægningen i 2019-22

Særlige udfordringer for økonomien i 2019-22

Det forventes i lighed med de seneste år, at kommunerne vil være underlagt en meget stram økonomisk politik med stigende krav til prioritering og effektivisering og en begrænsning i de kommunale indtægtsmuligheder.

I det vedtagne budget for 2018-21 viser bundlinjen et beskedent overskud på ca. 0,1 mio. kr. i 2019, ca. 1,3 mio. kr. i 2020 og ca. 20 mio. kr. i 2021.

Nedenfor redegøres kort for større finansieringsmæssige og økonomiske udfordringer for budgetårene 2019-22.

I aftale om kommunernes økonomi for 2018 er det aftalt, at der skal frigøres 1 mia. kr. årligt gennem et *moderniserings- og effektiviseringsprogram*. En ½ mia. kr. heraf, afsættes til prioritering bredt i den offentlige sektor. Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet løber i fire år og indeholder fem temaer:

- *Effektivt indkøb og konkurrenceudsættelse*
Med fokus på samarbejde om udbud og fællesoffentlige initiativer, fokus på at reducere transaktionsomkostninger, bedre data og opfølgning på compliance (efterlevelse af regler)
- *Bedre ressourceudnyttelse og styring*
Med fokus på udfordringer og styringsmuligheder inden for de eksisterende love på det specialiserede socialområde, styrket koordination af indsatser for borgere og familier med komplekse behov, analyse af statslige tilsyn med kommunale aktiviteter og fokus på udviklingen i de ældres sundhedstilstand
- *Digitalisering*
Med fokus på mere sammenhængende løsninger, udbredelse af digitale velfærdsløsninger og deling og genbrug af data
- *Regelforenklings og afbureaukratisering*
Med fokus på sammenhængende og effektive indsatser, enkle regler og større fleksibilitet på en række områder og hurtigere og mere smidig sagsbehandling

- *Effektiv drift gennem nye organiseringer og samarbejdsformer*

Med fokus på at understøtte tværgående samarbejdsformer, administrative støttefunktioner og samarbejde om tekniske driftsområder

Rebild Kommunes andel af ½ mia. kr. udgør 2,5 mio. kr.

KL, arbejder på tværs af kommuner med konkrete projekter og initiativer, efter aftale med regeringen, på konkrete tiltag, som kommunerne kan beslutte sig for, at anvende for at realiseres den kommunale andel af moderniserings- og effektiviseringsprogrammets krav om, effektiviseringer.

Rebild Kommunes andel af effektiviseringen er ikke indarbejdet i basisbudgettet, men de konkrete projekter, der gennemføres af KL og kommunerne vil løbende kunne politisk besluttes og indarbejdes i grundlaget i takt med de enkelte projekter og initiativer afsluttes og dermed har mulighed for at blive realiseret. Der er således som udgangspunkt forventet at selve reduktionen er en del af råderumsreduktionen på 0,5 %, som er lokalt besluttet i Rebild Kommune jf. senere afsnit i denne vejledning. Større initiativer, strukturændringer og projekter, som følge af det fælles arbejde med moderniserings- og effektiviseringsprogrammet vil blive forelagt til politisk beslutning, herunder realiseringen af de økonomiske konsekvenser.

I lighed med de seneste par år, er der i økonomiaftalen for 2018, udmøntet et ekstraordinært finansieringstilskud (likviditetstilskud) på 3,5 mia. kr. Rebild Kommunes andel heraf i 2018 er på 27,0 mio. kr. Tilskuddet er kun aftalt for 2018. Det forventes dog, at kommunerne i større eller mindre grad også får et tilskud i 2019-22. Ved den politiske vedtagelse af budget 2018-21 blev det besluttet, at forudsætte at Rebild Kommunes tilskud falder med 2,5 mio. kr. i hvert af årene 2019-21, således at der i basisbudget 2019 er forventet et tilskud på 24,5 mio. kr. i 2020 på 22,0 mio. kr., i 2021 på 19,5 mio. kr. og sidst videreført til 2022 bliver det på 17 mio. kr.

Opsamlende er finansieringen i lighed med tidligere år præget af stor usikkerhed. Usikkerheden vurderes størst i forhold til finansieringstilskuddet og muligheden for lånedispensation.

Råderumsreduktioner 2019-2022

I budget 2016 blev det besluttet fortsat, at indarbejde en råderumsreduktion på 0,5 % via lavere fremskrivning, hvilket betyder, at budgettet er reduceret med 0,5 % siden 2015, svarende til en akkumuleret reduktion i driftsbudgetterne med 0,5 % årligt.

Råderumsreduktionen er forventet videreført, som reduktionen i fremskrivningen for 2019-22. Reduktionen udgør hvert af årene ca. 8 mio. kr. og er indregnet i "bundlinjen". Der er således ikke indarbejdet en særskilt pulje.

Den årlige reduktion fordelt på udvalg er vist i nedenstående tabel.

Råderumsreduktion 2019		
i mio. kr.	Oprindeligt budget 2018	Råderumsreduktion i 2019
Arbejdsmarkedsudvalg	321,4	1,6
Børne- og Familieudvalg	510,9	2,6
Kultur og Fritidsudvalg	52,0	0,3
Sundhedsudvalg	461,0	2,3
Teknik og Miljøudvalg	59,5	0,3
Økonomiudvalg	223,3	1,1
I alt	1.628,1	8,1

Anm. Arbejdsmarkedet udvalgets konjunkturømråder beregnes konkret og reelt udgør råderumsreduktion "kun" 0,2 mio. kr.

Der er ikke taget stilling til en konkret udmøntning på de enkelte område af den mindre fremskrivning. Den mindre fremskrivning er reduceret på alle de kommunale budgetområder og den realiserede "besparelse" er besluttet anvendt til en generel forbedring af bundlinjen. Der ligger således en forventning til, at det er de enkelte områder, der selv via effektiviseringer eller besparelser lokalt udmønter reduktionen.

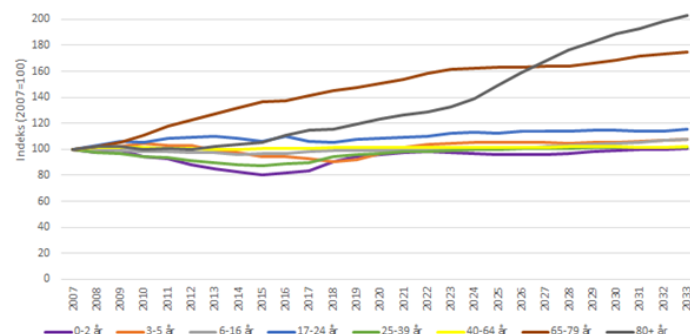
Demografisk udvikling

Rebild Kommune har oplevet en stor vækst i befolkningen i de seneste år. Dette er positivt for økonomien, men det indebærer også udgifter. Det afhænger i høj grad af hvilke aldersgrupper der er tale om og andelen af flygtninge. Der har i 2017 været en befolkningstilvækst på 444 borgere, hvoraf ca. 125 har andet oprindelsesland end Danmark, mens 319 er med dansk oprindelse.

Den aldersmæssige spredning fra primo 2017 til primo 2018 er vist i nedenstående tabel.

Ændring i aldersfordeling			
Aldersgrupper	Primo 2017	Primo 2018	ændring
0-2 år	968	1.046	78
3-5 år	1.091	1.069	-22
6-9	1.627	1.648	21
10-16	2.930	2.925	-5
17-24 år	2.185	2.173	-12
25-39 år	4.619	4.843	224
40-64 år	10.382	10.419	37
65-79 år	4.254	4.370	116
80+ år	1.334	1.341	7
I alt	29.390	29.834	444

Tendensen i udviklingen på lidt længere sigt kan ses af nedenstående prognose over udviklingen i aldersgrupper i Rebild Kommune. I hovedtal ses det at såvel den yngste som den ældste del af befolkningen stiger betydeligt i de kommende år og det vil presse den kommunale økonomi lokalt. Befolkningstvæksten forventes modsat samtidig at generere en stigende økonomisk vækst via eksempelvis stigende skatteindtægter, ligesom det nuværende tilskudssystem vil generere flere indtægter, som følge af befolkningstvæksten. Med det nuværende finansieringssystem mellem stat og kommuner er der en forsinkelse i indtægtssiden på op til 3 år.

Rebild Kommune

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0-2 år	1.159	1.130	1.147	1.098	1.074	1.020	983	958	932	947	968	1.046	1.093	1.111	1.134	1.135	1.133	1.122	1.113	1.113	1.116	1.125	1.139	1.153	1.158	1.161	1.164
3-5 år	1.179	1.172	1.202	1.230	1.214	1.211	1.167	1.152	1.112	1.110	1.091	1.069	1.087	1.143	1.194	1.224	1.231	1.241	1.245	1.245	1.240	1.236	1.238	1.243	1.250	1.256	1.267
6-16 år	4.617	4.603	4.567	4.541	4.543	4.492	4.497	4.437	4.473	4.477	4.557	4.573	4.574	4.583	4.572	4.571	4.579	4.594	4.649	4.663	4.705	4.749	4.791	4.834	4.880	4.927	4.961
17-24 år	2.062	2.125	2.192	2.178	2.234	2.255	2.271	2.231	2.196	2.269	2.185	2.173	2.219	2.239	2.258	2.271	2.314	2.330	2.322	2.350	2.351	2.352	2.358	2.359	2.355	2.355	2.377
25-39 år	5.146	5.027	4.973	4.868	4.808	4.703	4.616	4.541	4.491	4.570	4.619	4.843	4.922	4.996	5.065	5.058	5.091	5.125	5.136	5.173	5.172	5.195	5.210	5.223	5.225	5.216	5.236
40-64 år	10.292	10.421	10.451	10.438	10.355	10.369	10.302	10.322	10.345	10.382	10.419	10.433	10.460	10.445	10.448	10.438	10.453	10.464	10.460	10.479	10.495	10.492	10.492	10.466	10.476	10.484	10.484
65-79 år	3.016	3.090	3.178	3.343	3.543	3.702	3.846	3.970	4.109	4.148	4.254	4.370	4.460	4.541	4.640	4.771	4.870	4.898	4.924	4.917	4.941	4.944	5.012	5.073	5.168	5.219	5.267
80+ år	1.162	1.186	1.190	1.163	1.169	1.157	1.188	1.205	1.225	1.284	1.334	1.341	1.389	1.433	1.468	1.492	1.542	1.615	1.728	1.849	1.949	2.049	2.120	2.194	2.244	2.304	2.357
Total	28.633	28.754	28.900	28.859	28.940	28.909	28.870	28.796	28.860	29.150	29.390	29.834	30.176	30.506	30.775	30.970	31.197	31.378	31.580	31.770	31.955	32.145	32.359	32.572	32.747	32.915	33.112

De demografiske udsigter vil udfordre økonomien og budgetlægningen i Rebild Kommune, særligt i forhold til en forventning om, at de økonomiske rammer i bedste fald vil svare til 0-vækst på landsplan.

Der vil derfor være et fortsat og øget krav til prioritering og effektivisering. En anden udfordring i denne sammenhæng er de lokale ønsker til opprioriteringer af bestemte områder eksempelvis veje, bygninger, serviceniveauer m.v.

I nedenstående tabel er der vist udvalgte overordnede nøgletal for budget 2018.

Udvalgte overordnede nøgletal

Ressourceforbruget på 19 udgiftsområder 'budget 2018				
ECO-nøgletal (VIVE)	Rebild Kommune	Smnl. gruppen	Region Nordjyll.	Hele landet
Børnepasning, kr. pr. 0-5 årig	59.721	62.375	63.569	72.373
Folkeskolen, kr. pr. 6-16 årig	73.235	74.922	80.107	77.734
Tilbud til ældre, kr. pr. 65+ årig	38.420	37.251	39.149	40.433
Kontanthjælp og arbejdsmarkedsforanstaltninger kr. pr. 17-64 årig (ekskl. forsikrede ledige)	3.247	3.465	4.374	5.058
Sygedagpenge kr. pr. 17-64 årig	2.048	2.162	2.365	1.996
Førtidspensioner kr. pr. 17-64 årig	4.618	5.944	7.639	6.243
Personlige tillæg mv. pr. pensionist	431	397	523	493
Boligsikring kr. pr. 17-64 årig	327	403	451	624
Børn/unge med særl. behov, kr. pr. 0-22 årig	8.472	8.442	11.881	9.670
Voksne med særlige behov, kr. pr. 18-64 årig	6.958	8.796	10.660	8.433
Tilbud til udlændinge (bruttodrift) kr. pr. 18-64 årig	1.461	1.545	1.676	1.499
Revalidering og løntilskud mv. pr. 17-64 årig	4.659	4.727	5.155	4.027
Fritid, biblioteksvæsen, kultur mv. kr. pr. indb.	1.296	1.425	1.611	1.779
Vejvæsen kr. pr. indb.	1.076	1.250	1.143	993
Redningsberedskab kr. pr. indb.	202	227	306	238
Administration mv. kr. pr. indb. (ekskl. lønpuljer, tjenestem., pension og interne forsikringspuljer)	5.709	6.280	6.808	5.930
Sundhedspleje og tandpleje, kr. pr. 0-17 årig	2.738	2.823	2.838	2.782
Sundhedsvæsen, genoptr. og foreb. kr. pr. indb.	4.178	4.416	4.729	4.714
Natur- og miljøbeskyttelse kr. pr. indb.	320	166	268	139

Sammenligningsgruppens størrelse og sammensætning er forskellig fra område til område, idet sammenligningsgruppen er valgt på grundlag af behovsstrukturen på det enkelte område samt kommunens ressourcesituation

Tilvejebringelse af økonomisk råderum/budgetbalance i 2019.

Det vurderes nødvendigt med et vist råderum til politisk prioritering, samt at sikre et vist likviditetsoverskud, som kan og skal fungere, som en nødvendig finansiel buffer.

Såfremt der skal tilvejebringes et råderum kunne det eksempelvis være via;

- **Reduktion af fremskrivning på løn og priser**

Der er i forbindelse med tidligere budgetforlig besluttet at indarbejde en løn- og prisreduktion på 0,5 % fra 2015. Det realiserede råderum er i praksis ikke til disposition i 2019-22, da det enten er fordelt eller anvendt til styrkelse af kassen. Se eventuelt under løn og prisfremskrivning i afsnit 6.

Byrådet kan naturligvis træffe en ny beslutning, om yderligere reduktion af fremskrivningen. En ny generel reduktion af alle driftsbudgetter via lavere fremskrivning på løn og drift på eksempelvis 1 % på driftsrammen vil betyde et potentiale på ca. 16,0 mio. kr. pr. år, som nedenfor er vist fordelt udvalgsvis.

Det vil give den "udfordring", at selve besparelsen skal udmøntes lokalt, gennem effektiviseringer, omlægninger og servicereduktioner på alle kommunale områder.

Råderumsreduktion på 1 %		
i mio. kr.	Oprindeligt budget 2018	1 %
Arbejdsmarkedsudvalg	321,4	3,2
Børne- og Familieudvalg	510,9	5,1
Kultur og Fritidsudvalg	52,0	0,5
Sundhedsudvalg	461,0	4,6
Teknik og Miljøudvalg	59,5	0,6
Økonomiudvalg	223,3	2,2
I alt	1.628,1	16,3

Anm. Arbejdsmarkedet udvalgets konjunkturområder beregnes konkret og reelt udgør råderumsreduktion "kun" 0,2 mio. kr.

- **Målrettede reduktioner og effektiviseringer**

Det vil naturligvis også være muligt at beslutte mere målrettede reduktioner og i den forbindelse afsatte byrådet eksempelvis en invester og spar pulje i 2017 på 2 mio. kr. mod et forventet provenu i 2019-20 på 1 mio. kr. om året. Der er igangsat 4 konkrete projekter som forventes at realisere det forventede provenu på minimum 1 mio. kr. pr. år. Det besluttede provenu på 1 mio. kr. er indarbejdet i budget 2019-21(22).

6. Pris og Lønregulering 2019-22

Der tages udgangspunkt i KL's skøn over pris og lønudviklingen 2019-22, samt eventuelle justeringer besluttet af Byrådet. Det overordnede udgangspunktet for 2019-22 vil endvidere blive korrigeret for faktiske ændringer i løn- og prisudviklingen for tidligere år.

Der er jf. tidligere indarbejdet en reduktion på 0,5 procent point i resultatet ("bundlinjen").

7. Budgetforberedelsesfasen.

I budgetforberedelsesfasen før sommerferien foretages såvel den administrative som politiske budgetforberedelse, hvor der arbejdes ud fra de givne rammer med henblik på præsentation af et basisbudget på budgetseminaret i august måned.

Driftsbudget:

Driftsbudgettet opdeles først efter udvalg og derefter i sektorer (kapitalmidler).

Budgetændringer skal ske under hensyntagen til den overordnede målsætning på området og indenfor de givne bevillingsniveauer. Ønskes en budgetomplacering mellem to aktivitetsområder eller en tillægsbevilling, skal det fremgå og være en tydelig del af beslutningsgrundlaget som forelægges Økonomiudvalget og Byrådet til godkendelse.

Anlægsbudgettet:

Der udarbejdes en anlægsoversigt til støtte for budgetprocessen med udgangspunkt i den vedtagne investeringsoversigt i budget 2018-21. Budget 2022 vil i basis 2019 sættes lig de rammer, der er på de enkelte udvalg i 2021.

8. Budgetforhandlingsfasen.

Denne fase starter efter Byrådets budgetseminar i august måned

Økonomiudvalgets budgetbehandling:

Med baggrund i basisbudgettet samt fagudvalgenes budgetbidrag behandler Økonomiudvalget basisrammerne inden disse fremsendes til fagudvalgene.

Økonomiudvalget træffer beslutning om at indarbejde tekniske korrektioner m.v.

Økonomiudvalget beslutter på dette tidspunkt, hvorvidt der sammen med basisbudgetterne også skal udmeldes konkrete effektiviserings og/eller sparekrav indenfor det enkelte udvalgs ramme.

Fagudvalgenes behandling:

Fagudvalgenes behandling af basisbudgettet begynder i september måned på baggrund af basisbudgettet, samt drøftelserne på budgetseminaret i august og udmeldingerne fra ØK.

Fagudvalgene behandler basisbudgettet og angiver eventuelle ændringer i henhold til den vedtagne procedure i budgetprocessen, samt opsamlinger fra de tidlige budgetdrøftelser i foråret. Fagudvalgene angiver eventuelle analyser, der ønskes udarbejdet til brug for den videre budgetproces. Ligeledes kan der i denne fase, indenfor rammerne, fremsættes konkrete ændringsforslag til budgettet.

Udvalgenes budgetbidrag skal som udgangspunkt overholde udvalgets egen økonomiske driftsramme, som er udmeldt i forbindelse med basisbudgettet og/eller Økonomiudvalgets rammeudmelding.

Udvalgenes forslag har form af ændringer til det eksisterende basisbudget. Aktivitetsudvidelser, der ikke kan finansieres indenfor den eksisterende ramme, indarbejdes ikke i budgetbidraget, men fremsendes til Økonomiudvalget til behandling.

Byrådets budgetbehandling:

Det reviderede budget (budgetforslag) anvendes i forbindelse med byrådets 1. behandling af budgettet d. 20. september og den efterfølgende vedtagelse den 11. oktober 2018.

Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag til budgettet er d. 4. oktober 2018 kl. 12.

Ændringsforslagene udsendes til byrådets medlemmer elektronisk og behandles på Økonomiudvalgets møde d. 5. oktober 2018.

Der er endvidere indarbejdet budgetaften d. 3. oktober 2018, hvor blandt andet høringsvarene behandles. Fristen for høringssvar er fastsat til den 1. oktober kl. 8. og udsendes til Byrådet den 2. oktober i elektronisk form (mail).

9. Høring og inddragelse.

Der ønskes så stor åbenhed om budgetfasen, som muligt. Høringen af budgettet er placeret mellem 1. og 2. behandling af budgettet, da det forventes, at det er på dette tidspunkt, der indholdsmæssigt, er et grundlag for de høringsberettigede.

Derudover kan der vælges en række andre former for inddragelse af borgere og brugere i budgetprocessen i form af bl.a.:

- dialogmøder mellem Økonomiudvalget og Hovedudvalget – praktiseres i nuværende proces
- Det kan overvejes, om der skal afholdes borgermøder / temamøder.
- Der kan som alternativ lægges op til dialogmøder indenfor afgrænsede emner.

Høringsmaterialet udsendes ultimo uge 38 med mulighed for drøftelser i uge 39.

De høringsberettigede parter tilskrives umiddelbart efter vedtagelsen af denne procedure, således, at der er god tid og mulighed for at tilrettelægge den decentrale høring mest hensigtsmæssigt i forhold til, at det er en sammenpresset periode i mellem byrådets 1 og 2 behandling.

10. Opfølgings- og informationsfasen.

Efter vedtagelse af budgettet foretages den efterfølgende budgetinformation til medarbejdere, brugere, institutioner og borgere i Rebild Kommune.

Der udarbejdes materiale til:

- Internettet: Anvendes til bred informationsdeling. Her offentliggøres budgettet i sin helhed
- Det trykte budget offentliggøres for politikere og forvaltninger i begrænset omfang. Det trykte budget er færdig medio/ultimo december.
- Der vil endvidere blive udsendt informationsmateriale om budgettet til lederforum og Hovedudvalget den 21. september (før høring) og den 12. oktober (efter budget vedtagelsen) afholdes der informationsmøde om det vedtagne budget for Lederforum og Hovedudvalget.

Fællescenter Økonomi og IT forestår at udarbejde, mangfoldiggøre og udsende ovenstående information i samarbejde med øvrige centre.

Dertil kommer indberetning af det vedtagne budget til Social- og Indenrigsministeriet, Kommunernes Landsforening og Danmarks Statistik m.v.